

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

6 De peccatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

pertinet ad bonū virtutem, ad quod tenetur. *f. q. reddat alicui iustum est, nam actus iustitia est vt reddatur alicui quod ei debetur: & iō unusquisque cōditor ad hoc tenetur, ut iustam venditionem faciat, non autem vt faciat venditionem liberalem, dimittens aliquod de pretio iusto. Iustitia autem equalitas quedam est, ut dicitur in 5. ethi. est ergo iusta venditio, quando pretium acceptum ab habente æquatur rei venditæ: iniusta autem si non æquetur, sed plus accipiat. Si ergo vitium rei venditæ faciat rem minus valere quam pretium impositum a venditore, iniusta erit venditio, unde peccat occultans vitium. Si autem non faciat rem minus valere q̄ pretium impositum, quia forte venditor minus pretium imponit propter vitium, tunc non peccat taccens vitium, quia venditio non est iniusta, & forte esset sibi dānosus, si vitium diceret, quia emptor vellet habere rem etiam pro minori pretio quā valeret. Liberaliter tamen faceret, si damnosum proprium contineret, vt satisfaceret voluntati alterius, licet ad hoc non tenetur.*

AD PRIMUM ergo dicendum, quod per illud dictum legis, non habetur quod licitum sit simplici venditori decipere emptorem, & econverso, sed dicitur aliquid esse licitum secundum legem, quod per legem non punitur, sicut secundum legem veterem licebat libellis repudiari.

AD SECUNDUM Dicendum, q̄ precepta legis sunt ducta ad perfectam virtutem, tamen actus perfectæ virtutis non cadunt sub precepto legis humane: sed prohibet quedam grauiora, ut gradatim homines retrahat a malis per seiplos ad virtutem exerceantur: permittit autem quedam minora peccata eis penam nō intelligens, quia sine his non facile intentionitur hominum multitudo, & de talibus est deceptio, que est inter vendentes & ementes, quia plurimi sunt qui volunt uili emere, & care vendere, vt Aug. dicit in li. de Trini.

AD ILLUD vero quod primo in contrarium obicitur, dicendum quod illud intelligendum est, quā moribus peccoris facit pecus minus valere quam uendatur.

AD TERTIUM Dicendum, q̄ ea ratione Tullius dicit, quia bonus non tacet vitium rei uenditæ, quia ad uitium bonum non pertinet decipere aliquem: deceptio autem non est, si id quod taceretur de re uenditæ, non facit rem minus valere quam pretium quod pro eo accipitur.

QVÆSTIO VI.

DE INDE quaesitum est de peccatis.

¶ Et circa hoc quaesita sunt duo.

¶ Primo, Vtrum peccatum sit appetere praelationem.

¶ Secundo, Vtrum peccatum sit praelatori habere oculum ad rem temporalem.

ARTICVLVS XI.

Vtrum appetere praelationem sit peccatum.

AD PRIMUM sic proceditur. Videtur, q̄ peccatum sit appetere praelationem. Non. n. vt q̄ possit appeti sine peccato id quod non fuit in statu naturæ integræ, sed solum in statu naturæ corruptæ: sed praelatio nō fuit in statu naturæ integræ, sed incipit esse post peccatū, quā dictū est mulieri, Sub uiri potestate eris. ergo peccatū est praelationem appetere.

¶ Præter Appetitus v̄ esse de his quæ pertinent ad statum futuræ gloriæ: sed in futuro cessabit ois praelatio, ut dicit quedam gl. i. ad Corinth. 13. ergo peccatum est appetere praelationem.

A catum est appetere praelationem.

SED CONTRA est, quod dicitur i. ad Tim. 5. Qui bene præsunt presbyteri, duplici honore digni habeantur: sed non est peccatum appetere illud, cui debetur honor, qui non debetur nisi uirtuti. ergo non est peccatum appetere praelationem.

RESPON. Dicendum, q̄ hanc quaestionem soluit Aug. 19. de ciui. Dei, ubi dicit q̄ locus superior sine quo populus regi non potest, etiam administratur ut decet, tamen indecenter appetitur, cuius ratio est: quia qui appetit praelationem aut est superbus, aut iniustus. Iniustitia enim est, quod aliquis uelit sibi plus de honore accipere, aut de potestate, aut de alijs bonis, nisi sit maioribus dignus, ut dicitur in 5. ethi. q̄ aut aliquis aestimet se esse magis dignū praelatione omnibus illis, super quos praelationem accipit, superbia & presumptionis est. unde patet, q̄ quicumque praelationem appetit, aut est iniustus, aut superbus, & ideo nullus suo appetitu debet ad praelationem peruenire, sed solum Dei iudicio, secundum illud Apost. ad Heb. 5. Nemo sibi assumit honorem, sed qui uocatur a Deo rāquam Aaron, potest aliquis licite appetere se esse dignū praelatione, uel opera boni praelati, pro quibus debet honor.

Vnde patet responsio ad ultimum. Primum uero duæ rationes non recte concludunt, quia etiam ea que non fuerunt in statu innocentia, nec erunt in statu gloriæ, possunt licite appeti, sicut subijci, penitere, & alia huiusmodi, quamuis praelatio quantum ad aliquid, fuisset in statu innocentia, & futura sit in statu gloriæ: quantum ad superioritatem gradus, & quantum ad gubernationem, uel regimen, non autem quantum ad coactam seruitutem.

ARTICVLVS XII.

Vtrum sit peccatum praelatori habere oculum ad temporalia.

AD SECUNDUM sic procedebatur. Vt, quod peccatum sit praelatori habere oculum ad temporalia. Dicitur. n. Luc. 12. Quarite primo regnum Dei. gl. bona aeterna, & hæc omnia adiciuntur uobis. gl. etiam non quaerentibus. ergo nō licet praelatori habere oculum ad terrena.

SED CONTRA est, quod dicitur i. Cor. 9. Debet qui arat, in sperare. gl. stipendorum temporalium. ergo licet praelatori, de quo ibi loquitur, habere oculum ad terrena.

RESPON. Dicendum, q̄ habere oculum ad terrena contingit dupliciter. Vno modo sicut ad mercedem, uel premium, & sic praelatori non licet habere oculum ad terrena, quia sic faceret Euangelium uanale. Alio modo, sicut ad stipendia pro necessitate sustentationis uitæ, & sic licet habere praelatori oculum ad terrena, unde i. ad Tim. 5. super illud. Qui bene præsunt presbyteri &c. dicit gl. Aug. Necessitatis est accipere unde uiuitur, charitatis est præbere: non tamen uanale est euangelium pro his. Si enim sic uendunt magnā rem, uili uendunt. accipiant ergo sustentationem necessitatis a populo, mercedem dispensationis a Domino.

Et per hoc patet responsio ad obiecta.

QVÆSTIO VII.

DE INDE quaesitum fuit de penis peccatorum.

¶ Et primo, De ipsis penis.

¶ Secundo, De remissione peccatorum.

Quodlib. S. Tho. B 3 ¶ Cir.